

Dosarul nr. 2ra-656/22
2-20082796-01-2ra-13052022

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – I. Pulbere
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – V. Sîrbu, D. Dulghieru, V. Buhnaci

ÎNCHEIERE

06 iulie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Elena Iachim și reprezentantul acesteia, avocatul Constantin Moraru, precum și de Ion Iachim, reprezentat de avocatul Vitalie Russu,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Elena Iachim împotriva lui Ion Iachim, intervenient accesoriu societatea cu răspundere limitată „Bolixan-Exim” cu privire la partajarea bunului proprietate comună în devălmășie și compensarea cheltuielilor de judecată, și

la acțiunea reconvențională intentată la cererea lui Ion Iachim împotriva Elenei Iachim cu privire la recunoașterea exclusivă a dreptului de proprietate asupra bunului imobil și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 01 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-au respins apelurile declarate de Elena Iachim și Ion Iachim, fiind menținută hotărârea din 03 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care s-au admis parțial acțiunea inițială și cea reconvențională,

constată:

La 07 iulie 2020, Elena Iachim și reprezentantul acesteia, avocatul Constantin Moraru, au depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ion Iachim, intervenient accesoriu societatea cu răspundere limitată „Bolixan-Exim” cu privire la partajarea bunului proprietate comună în devălmășie și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d. 3-5, 21).

În motivarea acțiunii au invocat că, la 15 noiembrie 2015, Elena Iachim a încheiat căsătoria cu Ion Iachim, care a fost desfăcută prin hotărârea din 23 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Reclamanta a notat că, în perioada căsătoriei, împreună cu soțul au încheiat cu societatea cu răspundere limitată „Bolixan-Exim” contractul de investiții în construcție nr. 144 din 13 ianuarie 2016, prin care au cumpărat de la ultima viitorul bun imobil apartamentul nr. XXX, cu S-xxx m.p., cu numărul cadastral

XXX, din cadrul complexului locativ „Friendly-House”, situat pe str. XXX, la suma de 504 819,05 lei.

Astfel, în perioada anilor 2015-2019, adică când se afla în căsătorie cu Ion Iachim, au achitat integral din mijloacele financiare comune costul apartamentului, fapt confirmat prin actul de verificare din 17 iunie 2020 eliberat de către antreprenorul societatea cu răspundere limitată „Bolixan-Exim”, urmând ca ulterior, după finisarea construcției, să-l înregistreze în Registrul bunurilor imobile cu dobândirea dreptului de proprietate asupra imobilului.

Reclamanta a menționat că, după divorț, a încercat în repetate rânduri să discute cu fostul soț în vederea partajării benevole a apartamentului dobândit în devălmășie în două cote-părți egale și să-i achite acestuia o sultă de $\frac{1}{2}$ din suma achitată pentru apartament, ceea ce constituie 252 409 lei, însă Ion Iachim a refuzat partajarea benevolă a apartamentului.

Reclamanta Elena Iachim a solicitat prin cererea de chemare în judecată partajarea bunului proprietate comună în devălmășie a foștilor soți Ion Iachim și Elena Iachim, a câte $\frac{1}{2}$ cotă-parte din apartamentul nr. XXX, cu S-xxx m.p., cu numărul cadastral XXX, din complexul locativ „Friendly-House”, situat pe str. XXX, prin atribuirea întregului bun în proprietate lui Ion Iachim, în schimbul sultei de 252 409 de lei din contul acestuia în favoarea Elenei Iachim, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

La 25 noiembrie 2020, Ion Iachim, reprezentat de avocatul Vitalie Russu, a depus cerere de chemare în judecată reconvențională împotriva Elenei Iachim cu privire la recunoașterea exclusivă a dreptului de proprietate asupra bunului imobil și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d. 48-50).

În motivarea acțiunii reconvenționale, Ion Iachim a invocat că aproximativ prin anul 2004 a decis să plece la muncă peste hotarele țării, însă până a pleca și-a deschis un depozit la BC „Moldova-Agroindbank” SA, pentru agonișirea mijloacelor financiare. Astfel, pe toată perioada cât s-a aflat peste hotarele țării a alimentat periodic contul de depozit bancar. La 14 aprilie 2011, a reînnoit contractul de depozit bancar încheiat cu BC „Moldova-Agroindbank” SA.

Ion Iachim a remarcat că, la 14 aprilie 2011, când a reînnoit contractul de depozit bancar încheiat cu BC „Moldova-Agroindbank” SA, încă nu se cunoștea cu viitoarea soție Elena Iachim.

Așa, în perioada de până la 26 octombrie 2015, a acumulat pe contul său de depozit bancar mijloace financiare în sumă de 319 485 de lei, fapt confirmat prin extrasul bancar pentru perioada 14 aprilie 2011-31 decembrie 2016, suma respectivă fiind acumulată până la înregistrarea căsătoriei.

Ion Iachim a învederat că, *de facto*, la încheierea căsătoriei cu Elena Iachim, avea pe contul său de depozit bancar mijloace financiare în sumă de 588 458 de lei.

În opinia lui Ion Iachim, mijloacele financiare care se aflau pe contul său bancar până la înregistrarea căsătoriei îi aparțin cu drept de proprietate exclusivă și nu se supun regimului juridic de proprietate comună de devălmășie.

Reclamantul Ion Iachim a reiterat că, la 15 noiembrie 2015, a încheiat căsătoria cu Elena Iachim, iar, la 13 ianuarie 2016, împreună cu soția au semnat cu societatea cu răspundere limitată „Bolixan-Exim” contractul de investiție, prin care au cumpărat viitorul bun imobil apartamentul cu numărul cadastral XXX din str. XXX. La momentul semnării contractului de investiție a fost achitată suma de

221 801 lei din mijloacele financiare personale, agonisită până la înregistrarea căsătoriei.

Ion Iachim a indicat că, la 26 ianuarie 2016, din mijloacele sale financiare, care le-a agonisit până la înregistrarea căsătoriei cu Elena Iachim, a efectuat alt transfer în sumă de 47 859 de în contul achitării prețului apartamentului nominalizat.

Ion Iachim a considerat că suma de 319 458 de lei, care o deținea cu drept de proprietate personală (exclusivă), urmează a fi exclusă din costul apartamentului de 504 819,05 lei. Respectiv, aportul comun al ambilor soți la achiziționarea acestui apartament a fost suma de 185 421 de lei, care constituie proprietate comună în devălmășie și poate fi partajată.

Ion Iachim a menționat că $\frac{1}{2}$ cotă-parte a Elenei Iachim din proprietatea comună în devălmășie *de facto* constituie suma de 92 710,50 de lei, iar el este de acord să-i restituie suma de 100 000 de lei.

Ion Iachim a solicitat prin cererea de chemare în judecată reconvențională admiterea parțială a cererii de chemare în judecată înaintate de către Elena Iachim; recunoașterea exclusivă a dreptului de proprietate al lui Ion Iachim asupra apartamentului cu nr. cadastral XXX situat pe str. XXX, cu încasarea din contul acestuia în beneficiul Elenei Iachim a sultei de 100 000 de lei în contul $\frac{1}{2}$ cotă-parte din acest apartament ce cădea sub regimul proprietății comune în devălmășie a foștilor soți; obligarea Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” să efectueze rectificări în Registrul bunurilor imobile și compensarea din contul Elenei Iachim în beneficiul lui a tuturor cheltuielilor de judecată suportate.

Prin hotărârea din 03 februarie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-au admis parțial acțiunea inițială înaintată de Elena Iachim și cea reconvențională înaintată de Ion Iachim.

S-a încasat de la Ion Iachim în beneficiul Elenei Iachim suma de 156 361,45 de lei, ce constituie $\frac{1}{2}$ cotă-parte din proprietatea în devălmășie a soților.

S-a atribuit lui Ion Iachim, după achitarea sumei de 156 361,45 de lei, exclusivitatea asupra drepturilor și obligațiilor ce rezultă din contractul de investiții în construcții nr. 144, autentificat de notarul Tatiana Ungureanu la 30 ianuarie 2016.

S-a încasat de la Ion Iachim în beneficiul Elenei Iachim suma de 10 000 de lei, cu titlu de compensare a cheltuielilor de asistență juridică.

S-a încasat de la Elena Iachim în beneficiul lui Ion Iachim suma de 10 000 de lei, cu titlu de compensare a parțială a cheltuielilor de asistență juridică.

S-au respins pretențiile acțiunii de bază privind partajarea apartamentului și încasarea taxei de stat, cât și pretențiile acțiunii reconvenționale privind recunoașterea dreptului de proprietate asupra apartamentului, încasarea taxei de stat și cheltuielile de asistență juridică, ca neîntemeiate (f.d. 67, 85-89 recto-verso).

La 22 februarie 2021, în interiorul termenului prevăzut la art. 362 din Codul de procedură civilă, Elena Iachim a depus prin intermediul oficiului poștal cerere de apel împotriva hotărârii din 03 februarie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru (f.d. 71-73, 76).

La 01 aprilie 2021, în interiorul termenului prevăzut la art. 362 din Codul de procedură civilă, Ion Iachim, reprezentat de avocatul Vitalie Russu, a depus prin

intermediul oficiului poștal cerere de apel împotriva hotărârii din 03 februarie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru (f.d. 82-83, 84).

Prin decizia din 01 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-au respins apelurile declarate de Elena Iachim și Ion Iachim, fiind menținută hotărârea din 03 februarie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru (f.d. 135, 136-150).

În consolidarea soluțiilor prima instanță și instanța de apel au reținut că imobilul litigios în sumă de 504 819,05 a fost achiziționat atât din mijloace financiare comune ale foștilor soți, cât și din bani proprietate exclusivă a lui Ion Iachim.

Instanțele inferioare au constatat că în contul achitării costului apartamentului litigios a fost transferată sumă de 319 458 de lei, care constituia proprietate exclusivă a lui Ion Iachim, dobândită până la încheierea căsătoriei cu Elena Iachim la 15 noiembrie 2015, fapt confirmat prin extrasul din contul nr. 2252541746 pentru perioada 14 aprilie 2011-31 decembrie 2016.

La fel, în contul achitării costului apartamentului litigios a fost achitată și suma de 3 000 de euro obținuți la nuntă și care au fost plasați pe contul bancar al lui Ion Iachim.

Astfel, instanțele inferioare au conchis că mijloacele financiare ce constituie proprietate comună în devălmășie a soților Ion Iachim și Elena Iachim urmează a fi stabilite reieșind din diferența dintre prețul apartamentului și mijloacele financiare deținute de Ion Iachim până la încheierea căsătoriei cu Elena Iachim, și anume 504 819,05 lei (prețul apartamentului) - 319 458 de lei (mijloace financiare deținute de Ion Iachim până la înregistrarea căsătoriei) = 185 361,05 lei + 63 950,70 de lei (banii obținuți la nuntă) = 249 311,75 de lei + 63 950,70 de lei (suma de transferată la contul lui Ion Iachim) = 313 262,45 de lei.

Respectiv, mijloacele financiare ce constituie proprietate comună în devălmășie a foștilor soți Ion Iachim și Elena Iachim constituie 313 262,45 de lei, $\frac{1}{2}$ cotă-parte din care echivalează cu 156 631,22 de lei.

La fel, instanțele inferioare au considerat neîntemeiată pretenția Elenei Iachim cu privire la partajarea bunului imobil, or, dreptul de proprietate asupra apartamentului nu a fost înregistrat nici după unul dintre foștii soți, modul de folosință a acestuia conform extrasului din Registrul bunurilor imobile fiind de „bun viitor”. Astfel, nu poate fi partajat un bun imobil odată ce el nu este înregistrat corespunzător. Cu atât mai mult că, potrivit extrasului din Registrul bunurilor imobile, societatea cu răspundere limitată „Bolixan-Exim” deține cu drept de proprietate 1.0 cotă-parte asupra bunului imobil cu modul de folosință „bun viitor”, dar cu grevare în temeiul contractului privind investițiile în construcții nr. 144 din 13 ianuarie 2016.

De asemenea, instanțele inferioare au considerat că, în urma partajului, urmează a fi recunoscute drepturile și obligațiile exclusive ale lui Ion Iachim născute în baza contractului de investiții în construcții nr. 144, autentificat de notarul Ungureanu Tatiana la 30 ianuarie 2016, cu condiția achitării în contul Elenei Iachim a sumei de 156 631,22 de lei.

Totodată, instanțele inferioare au apreciat ca prematură pretenția din acțiunea reconvențională cu privire la obligarea instituției Publice „Agenția Servicii Publice” să efectueze rectificări în Registrul bunurilor imobile, or, modificările în Registru și înregistrarea dreptului de proprietate al lui Ion Iachim asupra apartamentului urmează a fi efectuate în baza actului de primire predare

semnat între dezvoltator și beneficiarul exclusiv al drepturilor și obligațiilor ce rezultă din contractul de investiții în construcții nr. 144. La moment, însă, aceste acțiuni nu pot fi întreprinse, deoarece în Registrul bunurilor imobile acesta este înregistrat ca „bun viitor”.

Cu titlu subsecvent, instanțele inferioare au apreciat ca fiind exagerată suma de 30 000 de lei, pretinsă de Ion Iachim din contul Elenei Iachim cu titlu de compensare a asistenței juridice și care prin prisma art. 82, art. 90 lit. i), art. 94 alin. (1) și art. 96 alin. (1) și (1¹) din Codul de procedură civilă urmează a fi diminuată până la una rezonabilă.

La 12 aprilie 2022, Elena Iachim și reprezentantul acesteia, avocatul Constantin Moraru, au declarat recurs împotriva deciziei din 01 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei recurate în partea menținerii hotărârii primei instanțe, casarea parțială hotărârii din 03 februarie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, cu pronunțarea unei hotărâri noi, prin care să fie admisă integral acțiunea inițială și respinsă acțiunea reconvențională (f.d. 154-160).

În motivarea recursului au reiterat temeiurile de fapt și de drept ale speței, precum și a expus concluziile reținute de instanțele inferioare.

Suplimentar, au invocat că instanțele inferioare eronat au ajuns la concluzia că apartamentul litigios a fost procurat parțial din mijloacele financiare ale lui Ion Iachim, deținute de către acesta în contul de depozit bancar. Or, potrivit contractului de depozit bancar din 14 aprilie 2011, Ion Iachim Ion a depozitat la BC „Moldova-Agroindbank” SA suma de 41 200 de lei.

Mai mult ca atât, Ion Iachim nici nu a demonstrat faptul că mijloacele financiare personale, dobândite până la încheierea căsătoriei, au fost utilizate la plata pentru procurarea imobilului litigios.

Recurenta Elena Iachim și reprezentantul acesteia, avocatul Constantin Moraru, au considerat că instanțele inferioare nu au dat o apreciere viabilă faptului că banii câștigați la nuntă de către soții Ion Iachim și Elena Iachim, cât cum și banii câștigați de către Ion Iachim după încheierea căsătoriei sunt mijloacele financiare comune, care au fost utilizați pentru procurarea apartamentului litigios în temeiul contractului de investiții în construcție nr. 144 din 13 ianuarie 2016, fapt ce rezultă și din actul de verificare din 17 iunie 2020 eliberat de către societatea cu răspundere limitată „Bolixan-Exim”.

La 20 mai 2022, Ion Iachim, reprezentat de avocatul Vitalie Russu, a declarat recurs împotriva deciziei din 01 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei recurate și casarea parțială a hotărârii din 03 februarie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, în partea încasării de la Ion Iachim în beneficiul Elenei Iachim a sumei de 156 361,45 de lei, ce constituie ½ cotă-parte din proprietate în devălmășie și încasarea cheltuielilor pentru asistență juridică în mărime de 10 000 lei, cu pronunțarea unei hotărâri noi, prin care să fie încasat de la Ion Iachim în beneficiul Elenei Iachim suma de 100 000 de lei ceea ce constituie ½ cotă-parte din prețul apartamentului procurat în timpul căsătoriei, și încasarea de la Elena Iachim în beneficiul lui Ion Iachim a sumei de 30 000 de lei, cu titlu de compensare a cheltuielilor pentru asistență juridică (f.d. 192-195).

În motivarea recursului a reiterat temeiurile de fapt și de drept ale speței, precum și a expus concluziile reținute de instanța de apel.

Suplimentar, a invocat că, la momentul procurării apartamentului litigios, Ion Iachim deținea cu drept de proprietate exclusivă mijloace financiare în sumă de 319 458 de lei, dobândiți până la încheierea căsătoriei, iar costul apartamentului constituie 504 819 lei. Astfel, aportul comun al foștilor soți la achiziționarea apartamentului litigios, care cade sub incidența regimului juridic al proprietății comune în devălmășie și care poate fi partajată, *de facto*, constituie 185 421 de lei, adică câte 92 710,50 de lei fiecărui soț. Însă, Ion Iachim este de acord să-i restituie fostei soții suma de 100 000 de lei.

În opinia recurentului Ion Iachim, instanțele inferioare greșit au constatat că plata pentru apartamentul litigios a fost efectuată inclusiv și din suma de 3 000 de euro, câștigată de soți la nuntă. Or, la materialele cauzei nu există nicio probă pertinentă și concludentă, care ar demonstra cu certitudine că această sumă într-adevăr a fost câștigată de Ion Iachim și Elena Iachim la celebrarea nunții și că a fost utilizată la efectuarea achitărilor conform contractului de investiții în construcție nr. 144 din 13 ianuarie 2016. Prin urmare, suma de 3 000 de euro a fost calificată de instanțele inferioare ca devălmașă în lipsa suportului probator.

La fel, recurentul a notat că, la efectuarea calculelor sumelor achitate de către părți pentru bunul imobil, instanțele inferioare au inclus de doua ori suma de 63 950 de lei. Respectiv, din aceste considerente greșit s-a constatat că suma ce urmează a fi partajată constituie 313 262 de lei.

La 13 mai 2022 și 07 iunie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților și reprezentanților acestora pentru notificare copiile recursurilor depuse de către Elena Iachim și reprezentantul acesteia, avocatul Constantin Moraru, precum și de Ion Iachim, reprezentat de avocatul Vitalie Russu, împotriva deciziei din 01 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, explicându-le dreptul de a depune referințe asupra acestuia. Însă, până la examinarea admisibilității recursurilor, aceștia nu au făcut uz de dreptul lor procedural și nu au depus referințe în care să-și expună poziția procesuală pe marginea criticilor formulate în recursurile oponentilor.

Examinând temeiurile recursurilor în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursurile sunt inadmisibile, din motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Completul de admisibilitate al instanței de recurs subliniază că, un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se bucură de principiile unui proces echitabil prevăzute la articolul 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (a se vedea cauza Lebedinschi v. Republica Moldova, 16 septembrie 2015, § 32; cauza Sultan v. Republica Moldova, 05 iunie 2018, § 24).

În aceste condiții, procedura de admisibilitate a cererilor de recurs va fi efectuată și analizată prin prisma articolului precitat, care cuprinde, în mod particular, dreptul de acces la justiție și dreptul de a fi auzit.

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere.

În acest sens, criteriile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea *inter alia* cauzele Marc Brauer v. Germania, 01 septembrie 2016, § 34; Miessen v. Belgia, 16 octombrie 2016, § 64; Samardžić v. Croația, 20 iulie 2017, § 28; Zubac v. Croația (Marea Cameră), 05 aprilie 2018, § 82).

Așadar, prin prisma articolului 433 din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate verifică dacă actul judecătoresc de dispoziție recurat poate constitui obiectul recursului, dacă cererea dedusă judecății este formulată de persoana îndreptățită, dacă aceasta nu a fost depusă în mod repetat și dacă a fost declarată în termen.

Prin urmare, obiectul prezentelor cereri se referă la decizia din 01 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, care intră în categoria de acte specificate în articolul 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Succesiv, completul de admisibilitate notează că, în cazul în care, dreptul de acces la justiție este limitat fie de lege, fie de fapte, instanțele naționale trebuie să verifice dacă aceste restricții au redus esența dreptului și, în special, dacă ele urmăresc un scop legitim și dacă există o legătură rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul care trebuie îndeplinit (a se vedea cauzele Levages Prestations Servicii v. Franța, 25 octombrie 1996, § 40; Tricard v. Franța, 10 iulie 2001, §§ 29, 33; Freitag v. Germania, 19 iulie 2007, § 37; Marc Brauer, 01 septembrie 2016, § 34).

Articolul 434 din Codul de procedură civilă prescrie că, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

În conformitate cu art. 111 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Normele procedurale referitoare la termenele pentru căile de atac sunt, înafara oricărui dubiu, menite să asigure buna administrare a justiției și respectarea, în special, a principiului securității juridice. Persoanele vizate trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (a se vedea cauzele Tricard v. Franța, 10 iulie 2001, § 29; Nicolae Popa v. România, 09 decembrie 2014, § 16; Tence v. Slovenia, 31 mai 2016, § 31). Mai mult, CtEDO a statuat că, în cazul în care termenul pentru o cale de atac ordinară este prelungit după o perioadă considerabilă de timp, o astfel de decizie poate încălca principiul securității juridice (a se vedea cauzele Ponomaryov v. Ucraina, 03 aprilie 2008, § 41; Ustimenko v. Ucraina, 20 octombrie 2015, § 47).

Dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la 01 decembrie 2021. Potrivit extrasului din poșta electronică „doina.sechiras@justice.md”, copia deciziei motivate din 01 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată reprezentanților recurenților în mod electronic la 17 februarie 2022 (f.d. 151).

Coroborând normele legale precitate, se constată că începutul curgerii termenului de declarare recursului este ziua imediat următoare datei calendaristice notificării deciziei integrale, adică ziua de 18 februarie 2022, iar ultima zi fiind data de 18 aprilie 2022, ora 24.00.

Însă, prin pct. 5.1.1 din Dispoziția nr. 5 din 02 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, s-a suspendat de drept examinarea de către instanțele de judecată a cauzelor civile. Sunt exceptate de la suspendare cauzele civile: a) privind eliberarea ordonanțelor de protecție; b) privind confiscarea averii nejustificate în folosul statului; c) privind încuviințarea spitalizării forțate și tratamentului forțat; d) privind aplicarea măsurilor asiguratorii; e) privind încasarea pensiei de întreținere a copiilor; f) privind instituirea măsurilor de ocrotire judiciară.

Totodată, prin pct. 5.1.2 din aceeași Dispoziție s-au întrerupt termenele de exercitare a căilor de atac în cauzele civile care s-au suspendat de drept, aflate în curs la data intrării în vigoare a prezentei dispoziții, urmând a curge noi termene, de aceeași durată, de la data încetării stării de urgență.

Ulterior, prin pct. 1 din Dispoziția nr. 13 din 31 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova s-au exclus măsurile specifice în domeniul justiției și s-a abrogat punctul 5 din Dispoziția nr. 5 din 02 martie 2022, cu modificările ulterioare, a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, începând cu data de 04 aprilie 2022.

Prin pct. 2.1. din Dispoziția nr. 13 din 31 martie 2022 s-a dispus că termenele de exercitare a căilor de atac în cauzele civile, care au fost întrerupte potrivit prevederilor punctului 5 din Dispoziția nr. 5 din 02 martie 2022, se substituie cu termene noi, de aceeași durată, care încep a curge de la data prevăzută la pct. 2.

Astfel, completul de admisibilitate opinează că, în speță, căile de atac în ordine de recurs au fost demarate în interiorul termenului legal, deoarece cererile de recurs au fost depuse la 12 aprilie 2022 și 20 mai 2022 (f.d. 154, 192).

Succesiv, completul de admisibilitate evocă faptul că, în conformitate cu articolul 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Conform articolului 433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4);

a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

In concreto motivelor inserate în cererile de recurs, completul de admisibilitate le apreciază ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate. Or, recursul împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat. Însă, din analiza cererilor de recurs depuse de Elena Iachim și reprezentantul acesteia, avocatul Constantin Moraru, precum și de Ion Iachim, reprezentat de avocatul Vitalie Russu, rezultă că aceștia nu au evidențiat memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, limitându-se la reiterarea circumstanțelor faptice ale cauzei și transpunerea unor temeuri de drept.

În acest sens, completul de admisibilitate menționează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera ilegalitatea hotărârii. Respectiv, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de ilegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând

determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

La caz, completul de admisibilitate vădește că, argumentele invocate în cererile de recurs, după esența lor, pot fi încadrate în temeiurile aplicabile doar procedurii de apel și nu se regăsesc în articolul 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului. Ba mai mult ca atât, acestea au fost deja supuse examinării și aprecierii de către instanța de apel prin prisma articolului 130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și, prin urmare, nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

Ipotezele relevate certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursurilor declarate, deoarece Elena Iachim și reprezentantul acesteia, avocatul Constantin Moraru, precum și de Ion Iachim, reprezentat de avocatul Vitalie Russu, nu au invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel. Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursurilor, deoarece sunt lipsite de conținut și desprind simplul fapt al dezacordului recurenților și reprezentanților acestora cu soluția dată de instanța inferioară, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (Doorson v. Olanda, 26 martie 1996, § 67). La acest capitol instanța de recurs reține că recursul declarat de Igor Spînu și reprezentantul acestuia, avocatul Lilian Osoian nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că, în condițiile din speță, cererile de recurs au fost depuse după ce Elena Iachim și Ion Iachim au avut posibilitatea de a fi auziți de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea *mutatis mutandis* „Levages Prestations Services” v. Franța, cererea nr.21920/93 din 25 octombrie 1996, §§ 48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurenților le-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auziți combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 § 1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher v. Cehia, cererea nr. 58580/00 din 11 aprilie 2005, §§ 65-67)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera

recursurile declarate de Elena Iachim și reprezentantul acesteia, avocatul Constantin Moraru, precum și de Ion Iachim, reprezentat de avocatul Vitalie Russu, împotriva deciziei din 01 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în baza articolului 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibile.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de Elena Iachim și reprezentantul acesteia, avocatul Constantin Moraru, precum și de Ion Iachim, reprezentat de avocatul Vitalie Russu, împotriva deciziei din 01 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Maria Ghervas